

cijska slika in gozdno-gojitveni problemi Prekmurja (1951) in da je v svojem najnovejšem delu »Pflanzengeographische Stellung und Gliederung Sloveniens«, »Vegetatio Acta Geobotanica« (1969), ki ga na žalost ni več utegnili obširneje prirediti za domače uporabnike, z zadoščenjem poudaril, kako se njegova fitogeografska razčlenitev Slovenije presenetljivo ujema z geografsko regionalizacijo naše domovine.

Svetozar Ilešič

Deveti kongres geografov SFRJ v Sarajevu

(25. do 30. septembra 1972)

Na osmem kongresu geografov Jugoslavije 1968. leta v Skopju je bila poverjena Geografskemu društvu Bosne in Hercegovine naloga, da organizira deveti kongres. Kljub temu, da so se med tem razrahljale organizacijske možnosti naše zvezne organizacije, Zveze geografskih inštitucij, so Sarajevčani vendar uspeli, da kongres pravočasno z uspehom organizirajo. Presenetilo nas je celo, da udeležba na kongresu v bistvu ni bila slabša kakor na prejšnjih kongresih.

Delovna zasedanja kongresa so bila v Domu JLA v Sarajevu od ponedeljka, 25. septembra do vključno četrtega 28. septembra.

Prvi dan dopoldne je bil otvoritveni plenarni sestanek, ki ga je v imenu delovnega predsedstva začel predsednik Geografskega društva Bosne in Hercegovine doc. I. Bušatlija. Sledilo je poročilo o delu Zveze geografskih inštitucij SFRJ med 8. in 9. kongresom, ki ga je podal predsednik te zveze M. Bjelovitić. Nato pa so sledili trije referati, ki naj bi nakazali nekatere osrednje probleme geografskega zanimanja. S. Ilešič je referiral o geografskih aspektih varstva življenjskega okolja, J. Roglič o globalnem aspektu v pouku geografije in V. Đurić o geografiji in znanstveno tehnični revoluciji. Plenarni značaj je imelo še zasedanje zadnji dan, 28. septembra dopoldne, ki je bilo posvečeno problemom geografskega pouka (z referatoma V. Đuričkovića in M. Bajića).

Vsi ostali prijavljeni referati so bili razporejeni po sekcijah. Ker nekaterih referentov na kongres ni bilo, nekateri referati pa so bili uvrščeni naknadno in se je zato menjaval program, je skoraj nemogoče pregled čez celoto. Se najlaže ga dobimo iz knjižice »Rezimeji referata II. kongresa geografa Jugoslavije«.

V celoti je bilo uvrščenih na program sekcij okrog 50 referatov. Na dnevnem redu sekcije za fizično geografijo jih je bilo 12, in sicer: T. Rakičević, Sodobni problemi v fizični geografiji; P. Habič, Aktualni problemi krasoslovja; J. Kunaver, Problematika tipologije in višinske zonalnosti krasa v Sloveniji; I. Gams, Značilnosti subkutanega krasa kot metoda za določevanje kraške erozije prsti; I. Nestorovski, Tektonsko-geomorfološke karakteristike glavnih gora Zahodne Makedonije; I. Bušatlija, Morfostrukturne in morfoskulpturne karakteristike Bosne in Hercegovine; M. Žeremski, Periglacialna klima kot poseben indikator neotektonskih procesov; I. Gams, Faktorji mikroklimatske klasifikacije vrtač in kraških polj; A. Bognar, Nekatere morfološke oblike na publici Baranje; R. Lazarević, Intenzivnost vodne erozije; J. Ridanović, Geografske osnove vodne oskrbe na Murterju in Ruždi Plana, Geografski pomen hidrosistema Ibar-Lepenac. — Največ referatov (46) je bilo v sekciji za geografijo prebivalstva. To so bili: N. Carić, Neko pojmovanje teorije in metodologije geografije prebivalstva; J. Marković, Neenakomernost regionalne razporeditve prebivalstva in naselij Jugoslavije; I. Klemenčič, Problem razselitve kmečkega prebivalstva (na primeru Slovenije); M. Panov, Prostorska razmestitev prebivalstva v Povardarju; Bratislava Maksimović — Milenka Savić, Osnovne karakteristike razvoja prebivalstva Bosne in Hercegovine v zadnjih sto letih; S. Smlatić, Muslimani srbskohrvatskega jezika v Turčiji; J. Ilić, Osnovne karakteristike povojne rasti in tendence razvoja prebivalstva Srbije; Musa Gaši, Rast in koncentracija prebivalstva v prostoru SAP Kosova; E. Dukagjini, Mestna naselja in populacijski razvoj v Metohiji; S. Nikolić, Nekatere vzporedne demografske karakteristike SAP Vojvodine in Kosova; M. Bajić, Stibij-sko naseljevanje prebivalstva iz Bosne in Hercegovine po drugi svetovni vojni v nekaterih naseljih južne Bačke; St. Zuljić, Razvoj in osnovne poteze procesa delne koncentracije prebivalstva Jugoslavije v velikih mestih; M. Friganović, Gibanje prebivalstva SR Hrvatske, I. Crkventić, Področja različne populacijske dinamike SR Hrvatske 1961—1971; M. Sič, Populacijska dinamika mestnih naselij Hrvatske v razdobju 1880—1971; Petrica Novosel, Gibanje prebivalstva otoka Krka po II. svetovni vojni; M. Natek, Sezonski delavci iz drugih republik Jugoslavije v Sloveniji. — V sekciji za naselja je bilo pripravljenih 7 referatov: I. Vrišer, Vplivna

območja jugoslovanskih mest; V. Kokole, Omrežje mest in proces urbanizacije v Sloveniji; Mirko Marković, Metodološki aspekti geografije naselij; A. Malić, Tipi vaških naselij po funkcijah (na primeru zagrebske regije); D. Karanfilovski, Razvoj velikih mest v procesu urbanizacije SFRJ; Cazim Leši, Religiozne funkcije mest (na primeru kosovskih centrov); M. Gaševski, Sedanja in perspektivna oskrba z vodo mest v SR Makedoniji. — V sekciji za kartografijo je bilo na programu 7 referatov: R. Gašparović, Mercatorjeva karta Slavonije, Hrvatske, Bosne in dela Dalmacije iz leta 1589; D. Dukić, Uporaba kozmičnih posnetkov v izdelavi tematskih kart malega merila; L. Sretenović, Vloga mest v kartografskem izraževanju pojavov; R. Räumović, Reducirana oddaljenost prostorskih lokalitet in njihovi potni indeksi; B. Kristan, SYMAP GZ — avtomatizirani kartografski postopek za izdelavo tematskih kart; M. Mišković, Nekateri problemi kartografskega predstavljanja gostote prebivalstva; R. Nedeljković, Atlas nemih kart. — Sekcija za regionalno geografijo je obsegala 9 referatov: V. Rogić, Regionalizacija osrednjega gorskega prostora Jugoslavije; K. Papić, Regionalizacija Bosne in Hercegovine; S. Bakaršić, Geografske osnove teritorialnega razvoja Bosne in Hercegovine; M. Vasović, Primeri preoblikovanja gorskih regij v Srbiji in Crni gori; M. Zagar, Prometni položaj Slovenije v Jugoslaviji; J. Medved, Tržna usmerjenost kmetijstva v SR Sloveniji leta 1969; B. Belec, Nekateri elementi recentnega preoblikovanja vinogradniških regij v Sloveniji; T. Zabica, Turistična vloga in pomen značnega prometa v turizmu Dubrovnik; M. Pak, Oskrba kot dejavnik transformacije mestnega prostora na primeru Ljubljane, Maribora in Kranja. — Samo 4 referati so bili izvršeni v sekcijo za metodologijo: V. Klemenčič, Odprta državna meja kot nov geografski pojav; A. Bognar, Nekateri politično-geografske poteze meje med SR Hrvatsko in LR Madžarsko; Z. Jovičić, Odnos prirodnega in družbenega kot predmet geografskega proučevanja; R. Gašparović, Matematična geografija — metodološka razmišljanja.

Gornji pregled referatov po sekcijah nam še bolj kakor na dosedanjih kongresih dokazuje, da so te sekcije nekako nujno zlo; le malo izražajo jasno izoblikovano razdelitev po posebnih problemih, temveč so skoraj le koncesija individualnim željam po referiranju. Pri tem je tudi tokrat marsikateri referat zašel na povsem nepravdo mesto. Tako imata npr. referata Vl. Klemenčiča in A. Bognarja kaj malo opraviti s sekcijo za metodologijo, medtem ko bi vse-kakor spadali tja nekateri referati iz drugih sekcij (Rakičevičev iz sekcije za fizično geografijo, Markovičev iz sekcije za naselja, Caričev iz sekcije za geografijo prebivalstva), ki bi dali celotnemu delu te sekcije mnogo večjo težo. Zakaj je nadalje prvi referat o oskrbi z vodo (Ridanovičev) izvršen v sekcijo za fizično geografijo, drugi (Gaševskega) pa celo v geografijo naselij? Cela vrsta referatov iz sekcije za regionalno geografijo (Zagar, Medved, Belec, Pak) tjakaj malo spada, razen če se postavimo na stališče, da je v geografiji vse regionalno. Čeprav se zavedam, da govorim gluhim ušesom, ponavljam svoje prepričanje, da taka, do neke mere tudi vsebinsko neutemeljena drobitev dela škodi smiselnemu geografskemu aspektu.

Prvi dan kongresa popoldne so bile na programu kratke terenske ekskurzije, ena po Sarajevu, druga na Trebević in tretja na Igman. Le-ta je bila deležna največjega zanimanja. Od 28. septembra popoldne do 30. septembra zvečer pa je velik del udeležencev potoval na terensko delo kongresa in sicer na poti Sarajevo—Zenica—Travnik—Jajce—Bugojno—Jablanica—Konjic—Sarajevo.

Sklepov kongresa v tem poročilu še ne moremo objaviti, ker njihovoga besedila še nismo prejeli. Pač pa lahko poročamo, da je med kongresom plemenit Zvez geografskih institucij SFRJ pripravil predlog novega statuta in ga predložil kongresu v odobritev. Glavna novost je v tem, da sestoji zdaj predsedstvo Zveze iz predsednika, osem podpredsednikov (po enega iz vsake republike in pokrajine) in tajnika. Predsednik vodi delo vse Zveze, prvih pet podpredsednikov pa nacionalni komite, komisijo za znanstveno delo, komisijo za vprašanja pouka, izdajateljsko dejavnost in materialno-finančno poslovanje. Pri vsakem naštetem delovnem področju sodelujejo predstavniki vseh republik. Sedež vsega delovnega področja je pri instituciji, kjer dela ustrezni podpredsednik. Ker bo 10. kongres organiziran v Srbiji, prehaja za naslednje štiriletno razdobje mandat predsedstva in tajništva v Beograd (predsednik prof. M. Vasović). Od ostalih delovnih področij prevzame za to razdobje vodstvo nacionalnega komiteja Zagreb (podpredsednik prof. I. Crkvenčić), komisije za znanstveno delo pa Ljubljana (podpredsednik prof. Vl. Klemenčič).

Na koncu je omeniti še dejstvo, ki v primerjavi z dosedanjimi kongresi ni razveseljivo: odmev kongresa v tisku in drugih sredstvih javnega obveščanja še nikdar ni bil tako šibak kakor tokrat.

S. I.